Pr. Nicolae Moga
Biserica „Sfântul Nicolae", Voineasa, județul Vâlcea

Candela Sfântului Dimitrie cel Nou din București, de la Catedrala patriarhală la biserica din Ciunget

În noaptea de 16 spre 17 februarie 1918, sfintele moaște ale Sfântului Cuvios Dimitrie Basarabov, ocrotitorul capitalei României, aflate la Catedrala Mitropoliei din București, au fost furate[1]. Înștiințat fiind mitropolitul Primat Konon, acesta a acționat de îndată, fără a mai aștepta să se facă ziuă, și a pus să se tragă clopotul cel mare al Mitropoliei. Tot în timpul nopții, a trimis la mareșalul Mackensen, să fie trezit din somn și să ia măsuri în vederea prinderii hoților. Acest fapt odios era comis de „un număr de până la 20 de soldați înarmați, care, după un plan bine pregătit, prădând biserica, au lovit atât în interesul Bisericii noastre Ortodoxe, cât și în credința și interesele poporului român"[2]. Mitropolitul solicita să se ia cele mai urgente măsuri și să se oprească din drum sfintele moaște, oriunde ar fi ele găsite.

În curtea catedralei, pe întreg dealul și la intrările de la mitropolie, aveau loc pelerinaje ale credincioșilor, care se rugau pentru găsirea răufăcătorilor. Mackensen, văzând aceste manifestări, s-a temut de o răscoală în București și a dat ordin să se pornească pe urma furilor cu două automobile germane, pentru a-i prinde și a-i aduce înapoi la Catedrala mitropolitană. Unitățile germane, care controlau punctele vamale de trecere peste Dunăre, au fost înștiințate telefonic să cerceteze amănunțit și să oprească orice mașină sau convoi suspect.

La data de 18 februarie 1918, a doua zi, s-a primit de la generalul bavarez Zach, șeful Comandaturii militare germane a județului Vlașca, o comunicare în limba franceză, în care se preciza că „moaștele Sfântului Dimitrie, într-un sicriu măreț de argint, au fost furate dintr-o biserică din București, pentru a fi transportate cu un automobil în Bulgaria. Ajungând la Călugăreni, au schimbat aici automobilul cu o căruță mică, trasă de cai, pentru a li se șterge urmele... În dreptul satului Daia, a fost găsită căruța căutată, însoțită de soldați bulgari foarte armați"[3].

1 *Revista Bibliotecii Academiei Române* (vom cita *BAR*), Anul 3, nr. 1, ianuarie-iunie 2018, pp. 101-119.

2 *Biserica Ortodoxă Română*, 1923, nr. 13, p. 994.

3 *Ibidem*.

Generalul german, fiind impresionat de acest fapt, încheie cu părerea că evenimentul merită să fie consemnat în istoria religioasă a României.

În urma cercetărilor făcute, s-a constatat că racla cu sfintele moaște a fost sustrasă în noaptea de 16 spre 17 februarie 1918 de către soldații bulgari, care au rătăcit noaptea în jurul capitalei, negăsind drumul spre Giurgiu, unde și doreau să se îndrepte. Când au aflat drumul adevărat, de trei ori li s-a stricat automobilul, până când au fost nevoiți să pună racla într-o căruță, după cum mărturisește comunicatul german[4]. Interesantă această minune, relatată de un martor care avea o altă credință decât cea ortodoxă.

La intervenția promptă a autorităților militare germane, sesizate de către reprezentanții administrației românești din teritoriul ocupat, sfintele moaște au fost recuperate și reașezate, cu mare alai, în biserica Mitropoliei în seara zilei de miercuri, 7/20 februarie 1918. „Fuse lume ca nisipul"[5]. Martor la această ceremonie, bătrânul Lupu Kostaki, cel mai înalt reprezentant al Guvernului român, rămas în teritoriul ocupat, nota: „S-au făcut toate serviciile religioase în fața unui public atât de numeros, cum eu nu mai văzusem în țara mea, și nu voi spune nimic exagerat dacă voi afirma că de la furtul sfintelor moaște și până la reinstalarea lor în biserică, s-a perindat mai toată populația de două ori pe la Mitropolie. Deși lipsa de lumânări era foarte mare, totuși, fiecare care venea avea câte una sau două lumânările de ceară. Desigur că în acele momente am văzut că în popor este credință religioasă. Cu multă stăruință i-am putut face pe germanii ce prinseseră hoții și aduseseră pe Sfântul să primească câte un mic suvenir; aceasta am făcut-o mai ales pentru că o cerea poporul. De atunci s-au așezat de către germani, după cererea noastră, posturi militare de pază la toate instituțiile noastre bisericești și culturale mai de seamă"[6].

După această „înapoiere" a sfintelor moaște, drept mulțumire adusă lui Dumnezeu și ca semn al evlaviei față de Sfântul Dimitrie, credincioșii au așezat o candelă frumoasă lângă racla cu sfintele moaște, în Biserica Mitropoliei (actuala Catedrală patriarhală), simbolizând lumina credinței și prezența harică a Sfântului în mijlocul poporului român. Textul însemnării gravat pe candelă este următorul: „Credincioșii români aduc slavă lui Dumnezeu și Sfântului Dimitrie pentru minunea înapoierii Sfântului. Februarie 1918". Ea a devenit un element de continuitate spirituală,

4 Ierom. Teofil Ionescu, *Sfântul Dimitrie cel Nou. Acatistul. Viața. Minunea săvârșită cu ocazia furării lui de către bulgari în timpul ocupației*, București, 1935, p. 35.

5 *BAR*, *Manuscrise*, Arh. M. Theodorian-Carada, II mss. 6b, f. 188.

6 *BAR*, *Manuscrise*, Arh. Al. Lapedatu, XIX, varia 17, Memoriul Domnului Lupu Kostaki, girantul Ministerului de Interne, în timpul marelui război, pe care l-a încredințat avocatului N. A. Papadat, pentru a-i face apărarea în cazul că s-ar deschide contra sa acțiune penală, f. 57-58. Aceste informații sunt cuprinse într-un „Dosar special pe anul 1918", întocmit de Sfânta Mitropolie a Ungro-Vlahiei și păstrat în Biblioteca Academiei Române. O copie a acestui dosar a fost pusă la dispoziția Ministerului Afacerilor Străine, în scopul ca aceste informații să fie folosite în timpul viitoarei Conferințe de pace".

arzând aproape neîntrerupt de atunci, până în anul 1967, când Patriarhul Justinian a dăruit-o bisericii cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena" din satul Ciunget, comuna Malaia, județul Vâlcea.

Biserica din Ciunget a fost ridicată între anii 1930 și 1967. În anii '65 ai secolului trecut s-au finalizat lucrările la aceasta. Printre cei care au sprijinit cu bani la finalizarea locașului de cult, a fost și Fericitul întru adormire Patriarh Justinian Marina, care a dăruit bisericii suma de 15.000 lei, în vederea executării picturii, care a avut o valoare de 41.250 lei.

Părintele Gheorghe Georgescu, cel care s-a ocupat de zidirea bisericii, a fost coleg de școală primară cu viitorul Patriarh Justinian, în Stănești, Vâlcea. Într-una din vizitele pe care părintele le-a făcut Patriarhului, pe când se apropia timpul sfințirii bisericii, acesta a dăruit sfântului locaș candelabre alese și această candelă, care a luminat multă vreme sfintele moaște ale Sfântului Dimitrie din Basarabi, aflate în Catedrala patriarhală din București, fiind pomenit de Biserică la data de 27 octombrie.

Candela a fost așezată în Sfântul Altar, deasupra Sfintei Mese, în noua biserică din Ciunget, unde a stat până în anul 2024. Atunci a fost instalată în biserica de lemn, situată în apropierea bisericii celei noi și care a fost declarată monument istoric. Aceasta are hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena" și a fost sfințită de către Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica în data de 10 august 1861.

